

1. α) Από ποιους παράγοντες εξαρτάται και από ποιους δεν εξαρτάται η περίοδος ενός απλού εκκρεμούς;

ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ	ΔΕΝ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ
Το μήκος του εκκρεμούς	Το πλάτος της ταλάντωσης (όταν $\phi < 10^\circ$)
Την επιτάχυνση της βαρύτητας (τόπος)	Τη μάζα του εκκρεμούς

β) Σε κάθε μία από τις παρακάτω περιπτώσεις, να σημειώσετε ποιο από τα απλά εκκρεμή Α και Β κάνει τις περισσότερες πλήρεις ταλαντώσεις στο ίδιο χρονικό διάστημα με βάση το δεδομένο της 1^{ης} στήλης;

Σχέση μεγεθών στα δύο εκκρεμή	επιλέξτε:
1. Αν το Α έχει διπλάσια περίοδο από το Β	• το Α • το Β • τις ίδιες (Δικαιολογήστε τις απαντήσεις σας)
2. Αν το Β έχει διπλάσια μάζα από το Α αλλά το ίδιο πλάτος και το ίδιο μήκος με αυτό	
3. Αν το Α έχει διπλάσιο πλάτος (8°) από το Β αλλά το ίδιο μήκος και την ίδια μάζα με αυτό	
4. Αν το Β έχει διπλάσιο μήκος από το Α αλλά το ίδιο πλάτος και την ίδια μάζα με αυτό	

Όπως γνωρίζουμε από τη θεωρία:

1. Περισσότερες ταλαντώσεις (N) στο ίδιο χρονικό διάστημα (Δt) θα κάνει το εκκρεμές με τη μεγαλύτερη συχνότητα f ($f = N/\Delta t$) δηλαδή αυτό με τη μικρότερη περίοδο T ($T = 1/f$).
2. Η περίοδος δεν εξαρτάται από τη μάζα ούτε από το πλάτος της ταλάντωσης όταν $\phi < 10^\circ$
3. Όσο μεγαλύτερο είναι το μήκος ενός εκκρεμούς τόσο μεγαλύτερη είναι και η περίοδος της ταλάντωσης του

Με βάση τα παραπάνω έχουμε:

1 - το Β   2 - τις ίδιες   3 - τις ίδιες   4 - το Α

2. α) Τι ονομάζεται περίοδος ταλάντωσης; Τι ονομάζεται συχνότητα μιας ταλάντωσης; Ποια σχέση συνδέει την περίοδο με την συχνότητα μιας ταλάντωσης;

Περίοδος ονομάζεται ο χρόνος που απαιτείται για μία πλήρη ταλάντωση

Συχνότητα ταλάντωσης ονομάζεται το πηλίκο του αριθμού των πλήρων ταλαντώσεων που γίνονται σε χρονικό διάστημα Δt προς αυτό το χρονικό διάστημα. Τύπος : $f = N/\Delta t$ (1)

Επειδή για μία πλήρη ταλάντωση ($N=1$) ο χρόνος που απαιτείται είναι ίσος με την περίοδο ($\Delta t = T$) αντικαθιστώντας στον τύπο (1) προκύπτει: **$f = 1/T$**

β) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ)

- i. Λ (η περίοδος-χρόνος ταλάντωσης αυξάνεται άρα ταλαντώνεται πιο αργά)
- ii. Λ (η περίοδος-χρόνος ταλάντωσης δεν εξαρτάται από τη μάζα του εκκρεμούς)
- iii. Σ
- iv. Σ
- v. Λ
- vi. Σ

3. α) Τι ονομάζεται **ταλάντωση**; Ποια θέση χαρακτηρίζεται ως «θέση ισορροπίας» μιας ταλάντωσης;

Ταλάντωση ονομάζεται κάθε **περιοδική κίνηση** που πραγματοποιείται όμως μεταξύ δύο ακραίων θέσεων

Θέση ισορροπίας» μιας ταλάντωσης ονομάζουμε τη θέση στην οποία η συνισταμένη όλων των δυνάμεων που ασκούνται στο σώμα (κατά τη διάρκεια της ταλάντωσης) γίνεται ίση με το μηδέν

β) Η περίοδος ενός απλού εκκρεμούς είναι **$T = 2\text{sec}$** . Να βρείτε:

- i) πόση είναι η συχνότητά της ταλάντωσης του;
- ii) πόσες πλήρεις ταλαντώσεις θα κάνει το εκκρεμές αυτό σε χρόνο **8sec**;
- iii) πόσο χρόνο θα χρειαστεί για να περάσει 10 φορές από τη θέση ισορροπίας του;

i) $f = 1/T \Rightarrow f = 1/2 \Rightarrow f = 0,5\text{Hz}$

ii) $f = N/t \Rightarrow 0,5 = N/8 \Rightarrow N = 4$

iii) Αφού σε χρόνο μιας περιόδου (2s) περνά από τη θέση ισορροπίας **2 φορές**, τότε σε **χρόνο 10s** θα περάσει από τη ΘΙ **10 φορές**.

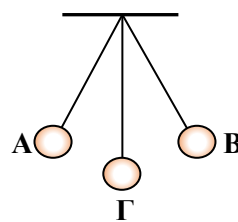
4. Η περίοδος ενός απλού εκκρεμούς είναι $T=2\text{sec}$ για πλάτος **4cm** από τη θέση ισορροπίας.

- **α) 4sec** (θα ταλαντώνεται πιο αργά άρα η περίοδος του θα αυξηθεί)
- **β) 2sec** (η περίοδος μένει ίδια διότι δεν εξαρτάται από τη μάζα)
- **β) 2sec** (η περίοδος μένει ίδια διότι δεν εξαρτάται από το πλάτος)
- **γ) 1sec** (σε χρόνο μιας περιόδου το εκκρεμές περνά 2 φορές από τη θέση ισορροπίας)
- **γ) 0,5sec**
- **β) 10 φορές** (σε 10sec κάνει 5 πλήρεις ταλαντώσεις άρα περνά από τη Θ.Ι. $2 \times 5 = 10$ φορές)
- **γ) 32 cm**
- **γ) $l_A < l_B$** (αφού $f_A > f_B \Rightarrow (1/T_A) > (1/T_B) \Rightarrow T_A < T_B \Rightarrow l_A < l_B$)
- **γ) ο δευτερολεπτοδείκτης**
- **α) 2,5 φορές μεγαλύτερη**

5. α) Ποια είναι τα χαρακτηριστικά μεγέθη μιας ταλάντωσης; (ονομαστικά)

Η περίοδος , η συχνότητα και το πλάτος της

β) Ένα μικρό σώμα μάζας m είναι κρεμασμένο από νήμα μήκους L , που στο άλλο άκρο του είναι στερεωμένο σ' ένα σταθερό σημείο (απλό εκκρεμές). Το σώμα εκτρέπεται από τη θέση ισορροπίας κατά γωνία 5 μοιρών, όπως φαίνεται στο διπλανό σχήμα και αφήνεται να ταλαντώνεται. Να απαντήσετε στα παρακάτω:
Σε ποια ή ποιες θέσεις (A, B, Γ) το σώμα έχει τη μέγιστη ταχύτητα και ποια ή ποιες θέσεις έχει τη μέγιστη δυναμική ενέργεια;

Μέγιστη ταχύτητα έχει στη θέση : Γ και μέγιστη δυναμική ενέργεια στις θέσεις : A και B